EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2021 04 21
COM(2021) 188 final

# KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

## ES taksonomija, įmonių tvarumo ataskaitų teikimas, tvarumo prioritetai ir patikėtinio pareigos.
## Finansų nukreipimas į Europos žaliąjį kursą

Europos žaliasis kursas – Europos ekonomikos augimo strategija, kurią įgyvendindami pagerinsime piliečių gerovę ir sveikatą, iki 2050 m. neutralizuosime Europos poveikį klimatui ir apsaugosime, išsaugosime bei padidinsime ES gamtinį kapitalą ir biologinę įvairovę. Tai, kad ekonomika tarnauja žmonėms, taip pat reiškia, kad tokia pertvarka turi būti teisinga – turi būti kuriamos darbo vietos ir nė vienas nepaliekamas nuošalyje. Kad šie tikslai būtų pasiekti, Europos finansų sistema turi tapti tvaresnė. Tam reikės ne tik nustatyti tvirtus finansų srities teisės aktus, bet ir turėti aiškų įmonių pertvarkos planą. Kadangi būtiniems pokyčiams įgyvendinti reikės didžiulių investicijų, Europos finansų sektorius bus ne tik tvaraus ir įtraukaus ekonomikos atsigavimo po COVID-19 pandemijos, bet ir ilgojo laikotarpio tvarios Europos ekonominės plėtros pagrindas.

ES jau ėmėsi svarbių veiksmų tvaraus finansavimo ekosistemai sukurti. ES taksonomijos reglamentu, Su tvarumu susijusios informacijos atskleidimo reglamentu ir Lyginamųjų indeksų reglamentu padėtas pamatas skaidrumui didinti ir suteikiama priemonių investuotojams atpažinti tvaraus investavimo galimybes.

Komisija teikia deleguotojo akto dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus ir Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyvos pasiūlymus, taip pat peržiūri Nefinansinės informacijos atskleidimo direktyvą ir iš dalies keičia deleguotuosius aktus taip, kad konsultuojant draudimo ir investicijų klausimais būtų labiau atsižvelgiama į tvarumo prioritetus, o produktų valdymo ir patikėtinio pareigų srityje – į tvarumo aspektą. Visa tai padės kurti žalesnę, teisingesnę bei tvaresnę Europą ir įgyvendinti darnaus vystymosi tikslus.

ES taksonomija yra patikima ir mokslu pagrįsta įmonėms bei investuotojams skirta skaidrumo priemonė. Joje nustatyti aiškūs veiksmingumo kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, kuri ekonominė veikla svariai prisideda prie žaliojo kurso tikslų. Šie kriterijai – tai bendra kalba, kuria įmonės ir investuotojai gali patikimiau susikalbėti apie žaliąją veiklą ir lengviau orientuotis vykstančioje pertvarkoje. ES taksonomija taip pat atliks svarbų vaidmenį kuriant ES žaliųjų obligacijų standartą ir tam tikriems mažmeniniams finansiniams produktams taikysimą ES ekologinį ženklą.

Deleguotasis aktas dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus bus taikomas maždaug 40 proc.[1] biržinių bendrovių, veikiančių sektoriuose, kuriuose tiesiogiai išmetama beveik 80 proc. Europos šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, ekonominei veiklai, o ateityje veiklos rūšių į jį numatoma įtraukti ir daugiau[2]. Tokios aprėpties ES taksonomija galima gerokai padidinti žaliojo finansavimo galimybes remti pertvarką, visų pirma daug anglies dioksido išmetančiuose sektoriuose, kuriuose skubiai reikia pokyčių.

Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyvos pasiūlyme bus nustatytos bendros europinės informacijos atskleidimo taisyklės, prisidėsiančios prie skaidrumo didinimo, nes jomis įmonės bus įpareigotos teikti nuoseklią ir palyginamą informaciją apie tvarumą. Nauji atskaitomybės reikalavimai bus taikomi visoms didelėms ir visoms biržinėms bendrovėms,

[1] ES įsisteigusių ir sektoriuose, kuriems taikomas deleguotasis aktas dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus, veikiančių įmonių, turinčių per 500 darbuotojų, dalis (Šaltinis – „Bloomberg“).
[2] Šaltinis – Eurostatas.

įskaitant biržines mažąsias ir vidutines įmones (MVĮ). Komisija parengs MVĮ skirtus proporcingus standartus, kuriuose bus nustatyta, kokios standartinės informacijos į Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyvos taikymo sritį patenkančios įmonės gali pagrįstai reikalauti iš MVĮ tiekėjų ir klientų jų vertės grandinėse.

## I. ĮVADAS

2020 m. liepos 12 d. įsigaliojo Reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo (toliau – ES taksonomijos reglamentas)[3]. Šiuo reglamentu Europos Parlamentas ir Taryba įgaliojo Europos Komisiją deleguotaisiais aktais nustatyti techninės analizės kriterijus, pagal kuriuos būtų nustatoma, ar ekonominė veikla gali būti laikoma svariai prisidedančia prie aplinkos tikslų. Šie kriterijai padeda įmonėms, investuotojams ir finansų rinkų dalyviams tinkamai nustatyti, kuri ekonominė veikla gali būti laikoma tvaria aplinkos atžvilgiu.

Minėtas įgaliojimas grindžiamas reikalavimu techninės analizės kriterijus nuolat atnaujinti ir pagrįsti moksliniais įrodymais. Šie kriterijai taip pat turi būti aiškūs, įgyvendinami ir lengvai taikomi, kad nebūtų užkrauta nereikalingos administracinės naštos. Europos Parlamentas ir Taryba taip pat pripažino viešų konsultacijų svarbą ir aiškiai įgaliojo Komisiją į procesą įtraukti atitinkamus suinteresuotuosius subjektus bei remtis ekspertų, turinčių patvirtintų žinių ir patirties atitinkamose srityse, rekomendacijomis.

Kaip pageidavo Europos Parlamentas ir Taryba, deleguotajame akte dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus[4] pateikiamas pirmas ES taksonomijos techninės analizės kriterijų rinkinys ir bendra su tvaria veikla susijusi terminija. ES taksonomijos reglamente reikalaujama, kad investuotojai ir įmonės naudotųsi šiais kriterijais susijusiai informacijai atskleisti, o kartu jie bus patikimos gairės priimant investicinius sprendimus.

Jį papildo Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyvos[5] pasiūlymas. Ši direktyva užtikrins, kad įmonės skaidriai teiktų palyginamą informaciją apie savo verslo praktikos tvarumą. Gaudamos informaciją apie tai, kiek veikla atitinka taksonomiją, apie investicijas į pertvarką ir apie tvarumo riziką finansų įmonės gali įvertinti finansuojamos veiklos užmojo mastą ir jos aplinkosauginį veiksmingumą.

## II. DELEGUOTASIS AKTAS DĖL ES TAKSONOMIJOS PAGAL KLIMATO SRITIES TIKSLUS

[3] 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088, OL L 198, 2020 6 22, p. 13.

[4] Komisijos deleguotasis reglamentas, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 papildomas nustatant techninės analizės kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, kokiomis sąlygomis ekonominė veikla laikoma svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo arba prisitaikymo prie jos ir ar ta ekonominė veikla nedaro reikšmingos žalos kitiems aplinkos tikslams, žr. https://ec.europa.eu/info/law/sustainable-finance-taxonomy-regulation-eu-2020-852/amending-and-supplementary-acts/implementing-and-delegated-acts_en.

[5] Pasiūlymas dėl direktyvos, kuria dėl įmonių informacijos apie tvarumą teikimo iš dalies keičiamos direktyvos 2013/34/ES, 2004/109//EB, 2006/43/EB ir Reglamentas (ES) Nr. 537/2014, COM(2021) 189.

Deleguotajame akte dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus, kurį dar turi patikrinti Europos Parlamentas ir Taryba, pateikiamas pirmasis techninių kriterijų, pagal kuriuos nustatoma veikla, svariai prisidedanti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos (pirmųjų dviejų iš šešių ES taksonomijos aplinkos tikslų), rinkinys[6].

Šie kriterijai parengti remiantis techninės ekspertų grupės (TEG) rekomendacijomis ir atsižvelgiant į visuomenės atsiliepimus bei patarimus, gautus per Tvaraus finansavimo platformą[7].

Iš suinteresuotųjų subjektų (įskaitant piliečius, valdžios institucijas, įmones, ne pelno organizacijas, akademinę bendruomenę ir kt.) gautų atsiliepimų gausa parodė šio klausimo svarbą. Didžioji dauguma respondentų paantrino, kad pagal Europos žaliąjį kursą vykdomos pertvarkos procese ES taksonomija yra labai svarbi pagalbinė priemonė. Viešų konsultacijų santrauka pateikiama Komisijos tvaraus finansavimo svetainėje[8].

Konsultacijos atskleidė ir keletą susirūpinimą keliančių klausimų, pavyzdžiui:

- Veiklos pripažinimo tvaria (arba ne) aplinkos atžvilgiu pasekmės Kai kurie suinteresuotieji subjektai baiminosi, kad veikla, neatitiksianti deleguotajame akte dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus nustatytų kriterijų, gali būti laikoma netvaria ir tai gali paveikti šios veiklos finansavimo galimybes *(1 skirsnis).*
- Kriterijų užmojo mastas ir tinkamumas naudoti Nors daugelis suinteresuotųjų subjektų kriterijų užmojo mastą įvertino palankiai arba netgi ragino jį didinti, buvo ir tokių, kurie nuogąstavo, kad kriterijų užmojis esąs per didelis, ir siūlė tobulinti kriterijus, kad jais naudotis būtų paprasčiau *(2 skirsnis).*
- ES taksonomijos aprėptis Kai kuriems suinteresuotiesiems subjektams rūpestį kėlė pernelyg siaura veiklos, kuriai taikomi kriterijai, aprėptis ir dvinaris deleguotojo akto dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus pobūdis, tai yra, kad joje nėra gairių rinkoms, kaip elgtis su kriterijų neatitinkančia arba į jų taikymo sritį nepatenkančia veikla *(3 skirsnis).*

Tolesniuose trijuose skirsniuose išaiškinami pirmiau minėti klausimai ir išdėstoma, kokių veiksmų ėmėsi arba ateityje imsis Komisija siekdama juos išspręsti.

1. Veiklos pripažinimo tvaria (arba ne) aplinkos atžvilgiu pasekmės

Daugeliui suinteresuotųjų subjektų rūpestį kėlė tai, kad taksonomijoje apibrėžiama, kuri veikla laikytina tvaria aplinkos atžvilgiu, ir tai galėtų būti interpretuojama, kad jei į deleguotąjį aktą dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus veikla neįtraukta, ji automatiškai laikytina aplinkos atžvilgiu netvaria. Taip nėra. Vien tai, kad įmonė nevykdo

[6]ES taksonomijos reglamento 9 straipsnyje nustatyti šie šeši aplinkos tikslai: a) klimato kaitos švelninimas, b) prisitaikymas prie klimato kaitos, c) tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga, d) perėjimas prie žiedinės ekonomikos, e) taršos prevencija ir kontrolė, f) biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas.
[7] Tvaraus finansavimo platforma sukurta pagal ES taksonomijos reglamento 20 straipsnį. Ją sudaro privačiojo ir viešojo sektorių ekspertai, patariantys Komisijai, kaip toliau plėtoti ES taksonomiją.
[8] Komisijos tvaraus finansavimo svetainės nuoroda.

taksonomiją atitinkančios veiklos, nereiškia, kad galima daryti išvadas dėl įmonės aplinkosauginio veiksmingumo ar jos finansavimo galimybių.

Šiuo metu ES taksonomijoje neapibrėžta, kaip turi būti traktuojama kita nei žalioji veikla. Joje neapibrėžiama ir neklasifikuojama veikla, kurios dabartinis aplinkosauginis veiksmingumas yra didinamas, tačiau ji dar neatitinka svaraus prisidėjimo kriterijaus. Nors tokia veikla taip pat svarbi būtinai plataus masto ES ekonomikos pertvarkai paremti, pati savaime ji nebūtų pakankama mūsų žaliesiems tikslams pasiekti. Lygiai taip pat ES taksonomijoje jokia veikla neapibrėžiama ir neklasifikuojama kaip aplinkos atžvilgiu netvari. Be to, į deleguotąjį aktą dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus, taigi ir į pačią taksonomiją, įtrauktos dar ne visos žaliosios veiklos, svariai prisidedančios prie aplinkos tikslų įgyvendinimo, rūšys. ES taksonomija yra kintantis dokumentas ir ateityje jis bus pildomas bei prireikus atnaujinamas.

ES taksonomija yra skaidrumo priemonė. Pagal ją kai kurioms įmonėms ir finansų rinkų dalyviams bus nustatytos informacijos atskleidimo prievolės, įpareigojančios atskleisti informaciją apie taksonomiją atitinkančią jų veiklos dalį. Atskleidžiama informacija apie taksonomiją atitinkančios žaliosios veiklos dalį leis pagal šią proporcinę dalį palyginti įmones ir investicijų portfelius. Pageidaujančios įmonės gali drąsiai naudotis ES taksonomija, kad suplanuotų su klimatu ir aplinka susijusią savo pertvarką ir pritrauktų jai finansavimą. Taip pat finansų rinkų dalyviai, jei nori, gali naudotis ES taksonomija, kad sukurtų patikimų žaliųjų finansinių produktų. Tikimasi, kad ES taksonomija sudarys sąlygas pokyčiams ir paskatins judėti tvarumo linkme. Vis dėlto savaime suprantama, kad, nors ES taksonomija gali padėti rinkos dalyviams geriau orientuotis priimant investicinius sprendimus, ja nedraudžiama investuoti į bet kokią veiklą. Įmonės neprivalo savo veiklos suderinti su taksonomija, o investuotojai taip pat gali laisvai pasirinkti, į ką investuoti.

Taksonomijos sistema atvers naujų galimybių gauti tvarų finansavimą, be jau esančių rinka grindžiamų žaliojo finansavimo priemonių. Ji apima daugiau ekonominės veiklos rūšių ir daugiau aplinkos tikslų, nei iki šiol buvo įtraukta į rinka grindžiamas žaliojo finansavimo sistemas. Pavyzdžiui, į taksonomiją įtraukti kai kurie sektoriai, kuriuose išmetama daug anglies dioksido, – taip sudaromos sąlygos šių sektorių pertvarkos veiklai pelnyti rinkos pripažinimą.

Atitinkančia ES taksonomiją galės būti laikoma ne tik įmonių apyvarta, bet ir tam tikros veiklos bei kapitalo išlaidos, taigi ES taksonomijos teikiamos galimybės bus dar labiau išplėstos. Taksonomijos klimato srities kriterijų įverčiai ir išankstiniai bandymai parodė, kad šiuo metu taksonomiją atitinka labai nedaugelio įmonių veikla ir maža dalis investicinių portfelių (nuo vieno iki penkių procentų, o daugelio įmonių ir investicijų portfelių rodiklis yra nulis). Nors tikimasi, kad įgyvendinant žaliąjį kursą šis rodiklis gerokai padidės, tai dar aiškiau parodo, kokio masto pertvarkos dar reikės, kad iki 2050 m. pasiektume poveikio klimatui neutralumą.

ES taksonomija sukurta siekiant konkretaus tikslo – pateikti klasifikavimo sistemą ir padidinti skaidrumą. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės reglamente[9] taikomas ES taksonomijos reglamento 17 straipsnyje įtvirtintas reikšmingos žalos nedarymo principas, tačiau nereikalaujama laikytis taksonomijos deleguotuosiuose aktuose nustatytų kriterijų. Komisija yra paskelbusi specialias technines gaires[10], kuriose išsamiau paaiškinta, kaip reikšmingos žalos nedarymo principas naudotinas taikant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (EGADP). Vadinasi, deleguotajame akte dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus nustatyti kriterijai neturi jokio tiesioginio privalomo poveikio įgyvendinant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę. Sanglaudos politikos reglamente taip pat reikalaujama, kad jo fondų lėšos 2021–2027 m. programavimo laikotarpiu būtų naudojamos laikantis ES taksonomijos reglamente įtvirtinto reikšmingos žalos nedarymo principo, tačiau taikyti taksonomijos deleguotuosiuose aktuose nustatytų kriterijų nereikalaujama. Ateityje, prieš ES taksonomiją įtraukiant į kitas politikos sritis, reikėtų dar kartą pakartoti jos pirminę paskirtį ir atidžiai įvertinti jos tinkamumą, proporcingumą ir reikalavimų laikymosi išlaidas.

2. Deleguotajame akte dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus nustatytų kriterijų užmojo mastas ir tinkamumas naudoti

Rengdama deleguotuosius aktus, kuriais nustatomi tvarios ekonominės veiklos kriterijai, Europos Komisija privalo laikytis Europos Parlamento ir Tarybos jai suteiktų įgaliojimų nustatyti, koks turi būti žaliųjų produktų užmojo mastas, kad ES aplinkos tikslai būtų pasiekti.

Pagal ES taksonomiją veikla pripažįstama tvaria, jei ja ne minimaliai, o svariai prisidedama prie ES aplinkos tikslų įgyvendinimo. Svaraus indėlio ir reikšmingos žalos nedarymo kriterijai ES taksonomijoje nustatyti atsižvelgiant į Europos žaliojo kurso tikslų, įskaitant ES poveikio klimatui neutralumo tikslą, užmojo mastą.

Išsamiai išnagrinėjus gautą grįžtamąją informaciją, dokumento tekstas pakoreguotas, palyginti su viešoms konsultacijoms pateiktu deleguotojo akto projektu, tačiau jo užmojo mastas, susijęs su Europos žaliojo kurso tikslais, nesumažintas. Kai kurie iš šių pakeitimų:

- atlikta daugybė patikslinimų siekiant, kad kriterijai būtų techniškai tikslesni ir tinkamesni naudoti;
- kriterijai toliau tobulinti siekiant, kad jais būtų patogiau naudotis: būtų paprastesni ir ne tokie sudėtingi, o bendra našta būtų mažesnė, taip pat atitinkamais atvejais jie sukonkretinti arba padaryti lankstesni;
- atitinkamos nuostatos išdėstytos aiškiau siekiant atsižvelgti į subsidiarumą ir į ES ir valstybių narių pasidalijamąją kompetenciją (įskaitant kelis paaiškinimus, kad būtų geriau atsižvelgta į nacionalines taisykles);

[9] 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, OL L 57, 2021 2 18, p. 17.

[10] Komisijos pranešimas „Reikšmingos žalos nedarymo principo taikymo pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės reglamentą techninės gairės“, 2021/C 58/01, OL C 58, 2021 2 18, p. 1.

- nuostatos geriau suderintos su esamomis sistemomis ir sektorių teisės aktais, o prireikus numatytos būsimos peržiūros;
- sukonkretinta tam tikros perėjimo ir sąlygas sudarančios veiklos aprėptis, taip pat atlikta patikslinimų, kad taksonomija būtų tinkamesnė naudoti ekonominės veiklos vykdytojams;
- suinteresuotiesiems subjektams aiškiai išreiškus pageidavimus, suderinamus su ES taksonomijos reglamento tikslais ir reikalavimais, aiškiau išskirta keletas veiklos rūšių, kurios prieš tai buvo įtrauktos į kitą veiklą;
- atnaujintos konstatuojamosios dalys, kuriose pabrėžiama, kad ateityje reikės atlikti peržiūras ir vėlesniame etape įtraukti daugiau veiklos rūšių.

3. ES taksonomijos aprėptis

Atsižvelgdama į visuomenės atsiliepimus ir Tvaraus finansavimo platformos rekomendacijas, Komisija svarsto galimybę toliau plėtoti ES taksonomiją pagal ES taksonomijos reglamentą, kad būtų išspręstos likusios suinteresuotųjų subjektų nurodytos problemos, kurios aptariamos kitame skirsnyje.

Visų pirma ateityje bus išplėsta dabartinė deleguotajame akte dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus išdėstytų kriterijų taikymo sritis. Kriterijai yra dinamiški ir bus reguliariai peržiūrimi. Taip užtikrinama, kad iš dalies keičiant šį deleguotąjį aktą laikui bėgant į jo taikymo sritį būtų galima įtraukti naujų sektorių ir veiklos rūšių, įskaitant perėjimo ir sąlygas sudarančią veiklą. Suinteresuotieji subjektai turės galimybę į kriterijus įtrauktiną veiklą pasiūlyti per interneto portalą, kuris 2021 m. viduryje bus atvertas Europos Komisijos interneto svetainėje. Tokius pasiūlymus vertins Komisija, padedama Tvaraus finansavimo platformos.

Be to, taksonomija turės poveikio tvariam finansavimui tarptautiniu mastu. Siekdama Europos žaliojo kurso tikslų ES glaudžiai bendradarbiaus su šalimis partnerėmis, taip pat ir atitinkamuose tarptautiniuose forumuose, pavyzdžiui, Tarptautinėje tvaraus finansavimo platformoje (IPSF), G 7, G 20 ir Finansinio stabilumo taryboje (FSB). Be kita ko, ieškoma būdų, kaip ES taksonomija būtų galima tinkamai ir proporcingai naudotis pasaulio mastu. Todėl bus toliau dirbama siekiant, kad ES taksonomija būtų tinkamesnė naudoti ir galėtų būti naudojama tarptautiniu mastu.

## III. TOLESNIS ES TAKSONOMIJOS KŪRIMAS

Atsižvelgdama į teisės aktų sistemą ir mūsų ankstesnius įsipareigojimus, Komisija priims papildomą ES taksonomijos reglamentu grindžiamą deleguotąjį aktą, į kurį bus įtraukta į deleguotąjį aktą dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus kol kas neįtraukta veikla, pavyzdžiui, žemės ūkis, tam tikri energetikos sektoriai ir tam tikra gamybos veikla.

Atsižvelgiant į šiuo metu pagal ES taksonomijos reglamentą vykdomą specialią peržiūrą ir priklausomai nuo jos rezultatų, į papildomą deleguotąjį aktą bus įtraukta branduolinė

energetika. Šis procesas grindžiamas nepriklausoma moksline technine ataskaita[11], kurią 2021 m. kovo mėn. paskelbė Jungtinis tyrimų centras – Europos Komisijos mokslo ir žinių tarnyba[12]. Šią ataskaitą šiuo metu peržiūri dvi ekspertų grupės – pagal Euratomo 31 straipsnį sudaryta ekspertų grupė ir Nuolatinis pavojų sveikatai, aplinkai ir atsirandančių pavojų komitetas (SCHEER), kad atliktų jos mokslinį vertinimą (numatoma užbaigti 2021 m. birželio mėn.).

Į šį papildomą deleguotąjį aktą kaip perėjimo veikla taip pat bus įtrauktas gamtinių dujų deginimo ir susijusių technologijų veikla, jei ji atitiks ES taksonomijos reglamento 10 straipsnio 2 dalyje nustatytas ribas. Šiame kontekste bus svarstomi laikino galiojimo sąlygos taikymo perėjimo veiklai privalumai.

Šį papildomą deleguotąjį aktą Komisija priims kiek galėdama greičiau po specialios peržiūros užbaigimo, numatyto 2021 m. vasarą.

Veiklai, kuria svariai prisidedama siekiant kitų keturių ES taksonomijos reglamente nustatytų aplinkos tikslų (tausaus vandens ir jūrų išteklių naudojimo ir apsaugos, perėjimo prie žiedinės ekonomikos, taršos prevencijos ir kontrolės, biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo) bus skirtas atskiras deleguotasis aktas. Rekomendacijas dėl šio akto rengia Tvaraus finansavimo platforma.

Be to, ES taksonomijos reglamento 26 straipsnyje reikalaujama, kad Komisija iki 2021 m. pabaigos įvertintų, ar taksonomijos reglamento taikymo sritis galėtų būti išplėsta, kad apimtų ne tik svarų prisidėjimą, bet ir kitus aplinkosauginio veiksmingumo lygius, taip pat kitus tikslus, pavyzdžiui, socialinius, ir kaip tai būtų galima padaryti.

## IV. PERĖJIMO PRIE TVARUMO FINANSAVIMAS

Nors ES taksonomijos reglamentas yra vienas iš pagrindinių veiksnių, padedančių sutelkti investicijas į ilgalaikius tvarius sprendimus, per pastaruosius mėnesius vykusios viešos konsultacijos ir EP narių, valstybių narių bei kitų suinteresuotųjų subjektų reakcija išryškino ES taksonomijos ribas. Visų pirma, daugeliui rūpestį kelia tai, kad tam tikra veikla, prisidedanti prie realiosios ekonomikos žaliosios pertvarkos, negali būti įtraukta į taksonomiją.

[11] Jungtinis tyrimų centras „Branduolinės energetikos techninis įvertinimas pagal ES taksonomijos reglamente nustatytą reikšmingos žalos nedarymo kriterijų“ (angl. *Technical assessment of nuclear energy with respect to the ‘do no significant harm’ criteria of the EU Taxonomy Regulation*), 2021 m. kovo mėn. Galima susipažinti paspaudus šią nuorodą.

[12] Jungtinio tyrimų centro ataskaita susideda iš dviejų dalių: pirmoje dalyje nagrinėjama, kaip visas branduolinės energijos gyvavimo ciklas atitinka reikšmingos žalos nedarymo kriterijų pagal tam tikrus aplinkos rodiklius, o antroji dalis skirta konkrečiam atliekų klausimui, kurį iškėlė TEG. Ataskaitoje daroma išvada, kad: „Atlikus analizę nerasta jokių mokslinių įrodymų, kad branduolinė energetika daro daugiau žalos žmonių sveikatai arba aplinkai nei kitos elektros energijos gamybos technologijos, kurios jau įtrauktos į taksonomiją kaip prisidedančios prie klimato kaitos švelninimo.“

Todėl Komisija apsvarstys galimybę pasiūlyti teisės aktų, kuriais būtų skatinama finansuoti tam tikrą ekonominę veiklą (visų pirma energetikos sektoriuje, įskaitant dujas), kuri prie išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo prisideda tiek, kad visą šį dešimtmetį bus paspirtis pereinant prie poveikio klimatui neutralumo. Šiuo pasiūlymu būtų siekiama nustatyti terminus ir tarpinius žingsnius tai ekonominei veiklai (įskaitant tą, į kurią jau investuota), kuri prisideda prie pertvarkos proceso, atitinkančio Europos žaliąjį kursą.

Taip būtų sureaguota į 2020 m. gruodžio 11–12 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas, kuriose pripažįstamas pereinamojo laikotarpio technologijų, pavyzdžiui, gamtinių dujų, vaidmuo.

Pagal ES priemones investicijoms į gamtinių dujų projektus gali būti skiriama finansinė parama, jei tokiomis investicijomis ES politikos tikslai remiami nenukrypstant nuo žaliojo kurso. Kaip pavyzdžius galima paminėti Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę[13], „Invest EU“, Europos regioninės plėtros fondą ir Apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos modernizavimo fondą – visi jie, įvertinus kiekvieno konkretaus projekto tinkamumą, gali būti naudojami gamtinių dujų projektams remti.

Perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui ir tvarios ekonomikos yra ne vienkartinis įvykis, o procesas. Įmonėms šis procesas – tai laipsniškas savo išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimas, atsparumo didinimas ir žalos aplinkai mažinimas. Investuotojams perėjimas – tai laipsniškas portfelio aplinkosauginio veiksmingumo gerinimas. Valstybės narės taip pat turi šį perėjimą planuoti ir skatinti.

Investuoti į žaliąją veiklą gali *visos* įmonės. Jos gali, pasinaudodamos ES taksonomija, savo organizacijos strategijoje susiplanuoti, kaip pertvarkys konkrečių rūšių veiklą, kad pasiektų taksonomijoje nustatytas ribas. Naudodamosi kitais moksliškai pagrįstais parametrais jos gali nusistatyti visai įmonei bendrus tvarumo tikslinius rodiklius.

Europos Komisijos pavedimu Tvaraus finansavimo platforma pateikė rekomendacijų, kaip pripažinti ES taksonomijos indėlį į žaliąją pertvarką. 2021 m. kovo mėn. paskelbtoje ataskaitoje Europos Komisijai[14] platforma, be kitų klausimų, rekomendavo toliau ieškoti galimybių, kaip kitais būdais nei pagal dabartinę ES taksonomijos sistemą pripažinti įmonių pastangas didinti veiklos tvarumą siekiant svaraus prisidėjimo kriterijų.

## V. NUOSEKLUS IR SUDERINTAS ĮMONIŲ INFORMACIJOS APIE TVARUMĄ TEIKIMAS

### 1. Nauja Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyva

Komisija siūlo naują Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyvą, kuria būtų peržiūrėtos galiojančios Nefinansinės informacijos atskleidimo direktyva (NIAD) nustatytos informacijos teikimo taisyklės. Siūloma Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyva

[13] Jei laikomasi Komisijos pranešimo „Reikšmingos žalos nedarymo principo taikymo pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės reglamentą techninės gairės“ III priede nustatytų konkrečių sąlygų.
[14] Tvaraus finansavimo platforma „Perėjimo finansavimo ataskaita“, 2021 m. kovo mėn. Galima susipažinti paspaudus šią nuorodą.

būtų nuoseklios nuolat teikiamos informacijos apie tvarumą finansinės vertės grandinėje ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams pagrindas. Taigi įmonių atskleista informacija būtų prieinama bankų, draudimo įmonių, turto valdymo įmonių ar kredito reitingų agentūrų analitikams ir galutiniams investuotojams, taip pat nevyriausybinėms organizacijoms ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams, norintiems, kad įmonės labiau atsakytų už daromą socialinį poveikį ir poveikį aplinkai. Atsižvelgiant į Europos žaliojo kurso tikslus, į direktyvos taikymo sritį patenkančios įmonės turėtų informuoti apie savo verslo modelio poveikį ir strategiją, kaip jos ketina pereiti prie tvarios ir neutralaus poveikio klimatui ekonomikos. Siūloma direktyva būtų užtikrinta, kad įmonių teikiama informacija apie tvarumą atitiktų finansų rinkų dalyvių, kuriems taikomi Su tvarumu susijusios finansinės informacijos atskleidimo reglamente[15] nustatyti informacijos atskleidimo reikalavimai, poreikius. Joje taip pat atsižvelgiama į Komisijos ketinimą vėliau šiais metais pateikti pasiūlymą dėl tvaraus įmonių valdymo iniciatyvos.

Dėl nesuderintų investuotojų ir kitų suinteresuotųjų subjektų reikalavimų pateikti informaciją apie įmonių tvarumą dauguma įmonių patiria vis didesnes išlaidas. Ir nors dėl siūlomos Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyvos įmonės patirtų papildomų su informacijos teikimu susijusių išlaidų, ja siekiama bendro sutarimo dėl esminės įmonių atskleistinos informacijos, todėl vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu šias išlaidas siekiama sumažinti.

Siūloma Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyva būtų taikoma apie 49 000 įmonių, palyginti su maždaug 11 000 įmonių, kurioms taikomos galiojančios informacijos apie tvarumą teikimo taisyklės (nustatytos Nefinansinės informacijos atskleidimo direktyva). Šie ataskaitų teikimo reikalavimai būtų taikomi visoms didelėms įmonėms ir visoms į ES reguliuojamų rinkų prekybos sąrašus įtrauktoms įmonėms, išskyrus labai mažas įmones. Jų teikiama informacija apimtų visą spektrą su jų verslu susijusių aplinkos, socialinių ir valdymo klausimų. Kaip ir pagal esamas Nefinansinės informacijos atskleidimo direktyva nustatytas taisykles, įmonės turėtų pranešti apie riziką, kylančią dėl tvarumo problemų, ir apie jų daromą poveikį žmonėms bei aplinkai. Be kita ko, turės būti teikiama informacija apie įmonių pasaulines tiekimo grandines tokiais aspektais kaip priverčiamasis ir vaikų darbas ir pagal tarptautiniu mastu pripažintus principus bei sistemas, pavyzdžiui, Tarptautinės darbo organizacijos deklaraciją dėl pagrindinių principų ir teisių darbe. Įmonių atskleidžiama informacija būtų audituojama ir skaitmeniniu būdu paženklinta taip, kad galėtų būti teikiama per Europos bendrą prieigos punktą, numatytą Kapitalo rinkų sąjungos veiksmų plane[16].

Siūloma Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyva būtų reikalaujama, kad įmonės šią informaciją teiktų pagal privalomus ES informacijos apie tvarumą teikimo standartus. Tokius standartus Komisija priims deleguotaisiais aktais, atsižvelgdama į Europos finansinės atskaitomybės patariamosios grupės technines rekomendacijas, bendradarbiaudama su

[15] 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/2088 dėl su tvarumu susijusios informacijos atskleidimo finansinių paslaugų sektoriuje, OL L 317, 2019 12 9, p. 1.
[16] Komisijos komunikatas „Kapitalo rinkų sąjunga žmonėms ir įmonėms. Naujas veiksmų planas“, COM(2020) 590 *final*.

pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais ir pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis ir atitinkamomis ES įstaigomis, įskaitant Europos priežiūros institucijas, Europos aplinkos agentūrą, Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūrą ir Tvaraus finansavimo platformą. Pirmąjį standartų rinkinį numatoma priimti iki 2022 m. spalio mėn.

Standartai bus pritaikyti ES politikai, bet kartu bus grindžiami tarptautinėmis standartizacijos iniciatyvomis ir prisidės prie jų įgyvendinimo. Taigi Sąjunga, rengdama ES standartus, kurie atitinka žaliojo kurso užmojus ir didėjančius investuotojų informacijos poreikius, kartu sieks, kad remiantis tokiomis iniciatyvomis kaip Su klimatu susijusios finansinės informacijos atskleidimo darbo grupės (TCFD) veikla, būtų vykdoma informacijos apie tvarumą atskleidimo taisyklių konvergencija pasauliniu lygmeniu.

Komisija siūlo didelėms įmonėms parengti vienus standartus, o MVĮ – atskirus proporcingus standartus. Į reguliuojamų rinkų prekybos sąrašus įtrauktos MVĮ šiuos proporcingus standartus taikyti privalėtų, o nebiržinės MVĮ, kurių yra didžioji dauguma, galėtų nuspręsti juos taikyti savanoriškai. Komisija yra pasirengusi valstybėms narėms teikti atitinkamai pritaikytą techninę paramą, kad įmonėms, visų pirma MVĮ, būtų sudarytos sąlygos teikti informaciją apie tvarumą.

2. Suderinti įmonių informacijos apie tvarumą teikimo reikalavimai

Siūloma Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyva siekiama užtikrinti įmonių informacijos apie tvarumą teikimo reikalavimų ir ES taksonomijos reglamente nustatytų informacijos teikimo reikalavimų suderinamumą. Taksonomijos reglamento 8 straipsnyje reikalaujama, kad įmonės, kurioms taikoma galiojanti Nefinansinės informacijos atskleidimo direktyva, ir kitos įmonės, kurioms būtų taikoma siūloma Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyva, pagal tam tikrus rodiklius teiktų informaciją apie tai, kiek jų veikla yra tvari pagal ES taksonomijos apibrėžtį. Visų pirma šios įmonės turi atskleisti, kokia jų apyvartos, kapitalo išlaidų ir veiklos išlaidų dalis yra gaunama vykdant ekonominę veiklą, laikomą aplinkos atžvilgiu tvaria, arba yra su ja siejama.

Tie rodikliai bus nustatyti atskiru deleguotuoju aktu, kuris bus taikomas nuo 2022 m. Kasmet skelbdamos savo pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius, susijusius su veikla, kuri pagal ES taksonomiją laikoma aplinkos atžvilgiu tvaria, įmonės investuotojams ir plačiajai visuomenei objektyviai parodys savo trajektoriją link tvarumo aplinkos atžvilgiu.

Be šių rodiklių, įmonės turės pateikti ir kitos su tvarumu susijusios informacijos, kurios bus reikalaujama pagal Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyvą. Privalomuose informacijos teikimo standartuose, kurie bus parengti pagal Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyvą, bus visiškai atsižvelgta į šiuos rodiklius ir bus remiamasi ES taksonomijoje nustatytais analizės kriterijais bei ribomis, apibrėžiančiomis reikšmingos žalos nedarymą. Pažymėtina, kad į rengiamus informacijos apie tvarumą teikimo standartus įtraukti rodikliai bus suderinti su tais rodikliais, kuriuos finansų rinkų dalyviai turės pranešti pagal Su tvarumu susijusios finansinės informacijos atskleidimo reglamentą.

Informacijos teikimas pagal siūlomą Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyvą taip pat suteiks įmonėms galimybę parodyti savo pažangą siekiant tvarumo, nepriklausomai nuo to, kiek jų veikla atitinka taksonomiją. Visų pirma, įmonės turėtų pateikti išsamų vaizdą apie savo poveikį tvarumui ir priklausomybes.

Komisija užtikrins, kad pagal standartus teikiama informacija atspindėtų ne tik tai, kiek įmonės veikla atitinka taksonomiją esamu momentu, bet ir atskleistų jos ateities verslo planus bei sudarytų palankesnes sąlygas gauti finansavimą ir iš kapitalo rinkų, ir iš bankų. Kaip Europos Parlamento ir Tarybos sutarta ES taksonomijos reglamente, nuo 2022 m. sausio mėn. bus privalu teikti Taksonomijos reglamente reikalaujamą informaciją apie klimato kaitos švelninimą ir prisitaikymą prie jos, o nuo 2023 m. sausio mėn. – informaciją pagal kitus keturis tikslus.

Komisija, remdamasi Tvaraus finansavimo platformos ir Europos finansinės atskaitomybės patariamosios grupės pateiktais duomenimis, išnagrinės, kokios yra galimybės ir kokių reikėtų gairių, kad subjektai, kuriems taikomos ES taksonomijos reglamente nustatytos informacijos teikimo prievolės, jau pirmaisiais savo ataskaitų teikimo metais, atsižvelgiant į tam tikrų duomenų trūkumą, galėtų pateikti prasmingos informacijos.

## VI. TVARUMO PRIORITETAI IR PATIKĖTINIO PAREIGOS

Šiandien Komisija į galiojančius pagal Finansinių priemonių rinkų direktyvą (FPRD II)[17] ir Draudimo produktų platinimo direktyvą (DPPD)[18] priimtus deleguotuosius aktus įtraukė nuostatą, kuria įpareigojama, be tinkamumo vertinimo, atlikti ir kliento tvarumo prioritetų vertinimą. Draudimo ir investicijų konsultantai, atlikdami tinkamumo vertinimą, turės surinkti informaciją ne tik apie kliento žinias ir patirtį investicijų srityje, gebėjimą prisiimti nuostolius ir priimtiną riziką, bet ir apie jų tvarumo prioritetus. Taip bus užtikrinta, kad konsultantai, savo rekomendacijose klientams vertindami įvairias finansines priemones ir produktus, sistemingai atsižvelgtų į tvarumo aspektus.

Šiuo veiksmu neprofesionaliesiems investuotojams suteikiama galia nuspręsti, kur ir kaip turėtų būti investuojamos jų santaupos. Taigi kiekvienas, kuris norės, turės galimybę padaryti apčiuopiamą teigiamą poveikį klimatui, aplinkai ir visuomenei. Šis pokytis didins su tvaraus finansavimo strategija siejamų finansinių priemonių ir produktų, taip pat tų, kuriais atsižvelgiama į neigiamą poveikį tvarumui, paklausą.

Iš dalies pakeisdama deleguotuosiuose aktuose dėl turto valdymo, draudimo, perdraudimo ir investicijų sektorių nustatytas šiuo metu galiojančias taisykles dėl patikėtinio pareigų, Komisija jas išdėsto aiškiau, į jas įtraukdama ir tvarumo riziką, pavyzdžiui, klimato kaitos ir aplinkos būklės blogėjimo poveikį investicijų vertei.

[17] 2016 m. balandžio 25 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2017/565, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES papildoma nuostatomis dėl investicinių įmonių organizacinių reikalavimų bei veiklos sąlygų ir toje direktyvoje apibrėžtų terminų, OL L 87, 2017 3 31, p. 1.

[18] 2017 m. rugsėjo 21 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2017/2359, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/97 papildoma draudimo principu pagrįstų investicinių produktų platinimui taikomais informavimo reikalavimais ir veiklos vykdymo taisyklėmis, OL L 341, 2017 12 20, p. 8.

## VII. IŠVADA

Šiame komunikate aptartas deleguotasis aktas dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus ir Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyva, taip pat deleguotųjų aktų pakeitimai dėl tvarumo prioritetų, patikėtinio pareigų ir produktų valdymo yra svarbūs dabartinio Tvaraus augimo finansavimo veiksmų plano ir Europos žaliojo kurso įgyvendinimo elementai.

Ši galimybių atverianti tvaraus finansavimo ekosistema yra dalis platesnės strategijos, kuria siekiama pokyčių ir užtikrinama teisinga pertvarka įgyvendinant mūsų tvarumo tikslus. Minėti teisės aktai padės padidinti skaidrumą, o investuotojams suteiks įrankių atpažinti tvaraus investavimo galimybes. Jais remiantis ateityje galės būti sukurta įvairių kitų priemonių, kaip antai mažmeninių finansinių produktų ES ekologinis ženklas ir ES žaliųjų obligacijų standartas.

Toliau kuriant tvaraus finansavimo priemonių rinkinį bus labai svarbus dialogas, bendradarbiavimas ir tvirta partnerystė su valdžios institucijomis, įmonių ir finansų subjektais, socialiniais partneriais, pilietine visuomene ir mokslinių tyrimų bei akademine bendruomene, be kita ko, per Tvaraus finansavimo platformą.

Daugeliui mūsų tarptautinių partnerių didinant savo užmojus ir renkantis darnesnio vystymosi kelią, atitinkantį Paryžiaus susitarimą ir kitus aplinkos tikslus, pagreitis didėja. Didėja ir tvarių produktų poreikis tarptautinėse rinkose, taigi atsiveria daugiau galimybių investuoti tvariai. Siekiant išvengti rinkų susiskaidymo ir sudaryti sąlygas tarpvalstybinėms investicijoms, reikalingoms norint pasiekti pasaulinius klimato ir aplinkos tikslus, būtina visuotinė standartų konvergencija. ES yra pasiryžusi ir toliau imtis iniciatyvos pasaulio šalių bendradarbiavimui stiprinti per Tarptautinę tvaraus finansavimo platformą ir kitus tarptautinius forumus, kaip antai G 20 ir G 7.

Atnaujintoje Tvaraus finansavimo strategijoje, kurią Komisija ketina priimti 2021 m. birželio mėn., bus išdėstyta išsamiau, kaip tvarus finansavimas padės pereiti prie tvarios ir neutralaus poveikio klimatui ekonomikos.